

ПЛАН УПРАВЉАЊА
СП „ДРВОРЕД ХРАСТОВА КОД БАЧКОГ ПЕТРОВОГ СЕЛА“
ЗА ПЕРИОД 2020.-2029. ГОДИНЕ

Садржај

1. Приказ главних природних и створених вредности заштићених стабала - Споменик природе „Дрворед храстова код Бачког Петровог Села“
2. Оцена стања животне средине заштићених стабала - Споменика природе на територији општине Бечеј
3. Преглед активности, делатности и процеса који представљају факторе угрожавања
4. Циљеви, мере и активности на спровођењу плана са динамиком и субјектима реализације плана управљања и начин оцене успешности његове примене
5. Приоритетни задаци научноистраживачког и образовног рада
6. Сарадња са локалним становништвом и другим корисницима непокретности на подручју споменика природе
7. Финансијска средства и материјалне претпоставке за извршавање поверених послова у управљању заштићеним подручјем и начина њиховог обезбеђења

Увод

Споменик природе „Дрворед храстова код Бачког Петровог Села“ је један од највреднијих старих дрвореда храста лужњака у Републици Србији. Дрворед је стављен под заштиту државе као природни споменик –ботаничког карактера, Решење Скупштине општине Бечеј бр. 321-14/74-04 од 18. фебруара 1975. године. Полазећи од утврђених дендролошких и амбијенталних вредности, као и стања природних и створених вредности дрворед храстова код Бачког Петровог Села предлаже се за заштиту као Споменик природе – III категорије.

Сходно члану 53. Закона о заштити природе (сл.гласник РС број 36/2009 и 88/2010, 91/2010-испр., 14/2016 и 95/2018-др.закон) управљач има обавезу доношења Плана управљања заштићеним подручјем за наредних 10 година.

Садржај Плана управљања дефинисан је у члану 53 Закона.

Према закону о заштити природе План управљања заштићеним подручјем је документ којим субјект задужен за управљање заштићеним подручјем планира мере и активности заштите, очување, унапређивање и коришћење заштићеног подручја, смернице и приоритете за заштиту и очување природних вредности заштићеног подручја, као и развојне смернице уз уважавање потреба локалног становништва.

План управљања заштићеним дрворедом храстова код Бачког Петровог Села, урађен је у складу са Законом о заштити природе (сл.гласник РС број 36/2009 и 88/2010, 91/2010- испр., 14/2016 и 95/2018-др.закон), Одлуком о заштити дрвореда и Решењем о условима заштите природе за израду Плана управљања СП „Дрворед храстова код Бачког Петровог Села“ за период 2020.-2029. године, број 03-2831/2 од 16.11.2020. године.

За израду Плана управљања као стручна основа коришћени су Услови заштите природе за израду Плана управљања СП „Дрворед храстова код Бачког Петровог Села“ за период 2020.-2029. годину Покрајинског завода за заштиту природе, број 03-2831/2 од 16.11.2020. године.

1. ПРИКАЗ ГЛАВНИХ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНИХ СТАБАЛА - СПОМЕНИК ПРИРОДЕ „ДРВОРЕД ХРАСТОВА КОД БАЧКОГ ПЕТРОВОГ СЕЛА“

СП „Дрворед храстова код Бачког Петровог Села“ обухвата површину од 55.337м², део катастарске парцеле број 14417 обухвата површину од 16.077м², а део катастарске парцеле 14678 је површине 39.260м², општина Бечеј.

Дрворед се налази на брањеном делу плавног подручја, који је у време садње предметних храстова било мочварно подручје, насипом одвојено од Тисе. Дрворед се састоји од 46 стабала храста лужњака са десне стране и 38 стабала са леве стране пута Бечеј – Бачко Петрово Село.

Својом старошћу, импозантним димензијама и правилним деблима одаје висок степен аутентичности.

Храст лужњак (*Quercus robur* L.) синоним *Q. pedunculata* је западно – азијско и европско листопадно дрво које достиже висину од 50метара и пречник до 2,5метара. Најчешће се јавља на низиским теренима, има дуг вегетациони период и може да достигне старост преко хиљаду година. Старост дрвореда процењује се на 140 до 160 година, преставља специфичну просторну целину која доминира простором. Вишедеценијски дрворед је својеврстан заштитни појас ветровима и снеговима, еколошки коридор, редукује аерозагађење, буку, смањује температуру насеља и повећава влажност ваздуха.

Дендрометријске карактеристике стабала у дрвореду храста су:

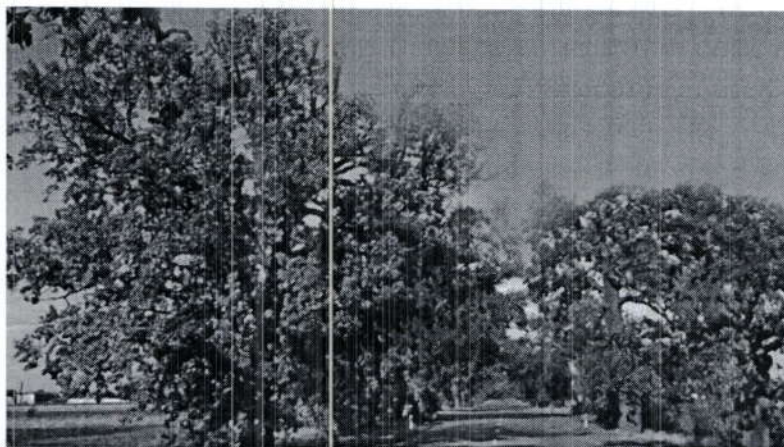
Висина стабала: до 28m

Висина дебла до прве гране: 377cm

Обим дебла на 1м висине:

Пречник круне:

Слика дрвореда:

2. ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ЗАШТИЋЕНИХ СТАБАЛА - СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БЕЧЕЈ

Квалитет животне средине на простору заштићеног подручја зависиће од поштовања прописаних режима заштите и коришћења и одрживог развоја природних и ставрних вредности. Општинска Управа Бечеј, спроводи мониторинг о стању животне средине на локалитету где се налази дрворед храстова. Оцена стања се врши на два начина корићењем постојећих података мерења или утврђивањем присутних угрожавајућих фактора чије деловање је научно и стучно утврђено у ширем региону. Дрворед храста је у директној повезаности са условима животне средине. Загађење животне средине представља уношење загађених материја које изазивају људске делатности или природним процесима.

3. ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ, ДЕЛАТНОСТИ И ПРОЦЕСА КОЈИ ПРЕДСТАВЉАЈУ ФАКТОРЕ УГРОЖАВАЊА

Присутан је велики утицај разних фактора који изазивају угроженост самог дрвореда а огледају се у следећим факторима и то: измењени хидролошки режим као резултат одводњавања пољопривредних површина, болести које настају услед недостатка редовних третмана хемијском заштитом против разних штеточина и сузбијања болести стабла, инвазивне врсте, садњом врста које нису сертификоване у дрворед храста, утицај саобраћаја и пољопривреде, утицај механичких оштећења изазваним људским факторима, присуство инфраструктуре која пролази кроз крошњу дрвећа или поред кореновог система као и временске непогоде. Неки од ових фактора могу бити ублажени или санкционисани како би стање животне средине у непосредној близини било побољшано и виталност самог дрвореда повраћена. На временске непогоде се не може утицати али остали фактори који су изазвани антрополошким дејством, могу.

4. ЦИЉЕВИ, МЕРЕ И АКТИВНОСТИ НА СПРОВОЂЕЊУ ПЛАНА СА ДИНАМИКОМ И СУБЈЕКТИМА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПЛАНА УПРАВЉАЊА И НАЧИН ОЦЕНЕ УСПЕШНОСТИ ЊЕГОВЕ ПРИМЕНЕ

Циљ	Заштита и очување Споменика природе
Мере	Редовна примена мера неге стабла
	<p>Активности: Предвиђају се годишњим програмом активности а обухватају следеће активности на дрвореду:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Орезивање крошње стабала, где се укалањају болесне и суве гране - Обарање и уклањање сувих стабала и замена тј садња школованим садницама храста лужњака (<i>Quercus robur L.</i>) - Уклањање избојака - Санација већих оштећена на стаблима која су настала механичком озледом стабала - Праћење здравственог стања стабала, спровођење мера заштите од ентомолошких и фитопатолошких обољења - Уклањање инвазивних врста у зони корена - Прихрана ђубривима уз анализе и праћење стања хранљивих материја у земљишту - Одржавање травнатих површина кошењем, уклањање инвазивних врста, корова и самониклог подраста <p>Временски оквир; 2020.-2029. година Носилац; ЈП „Комуналац“ Бечеј</p>
Мере	Обележавање споменика природе
	<p>Активности: Обележавање Споменика природе на бази законских прописа. Постављање информационих табли, табли заштићеног подручја са режимом заштите и ознакама упозорења које се односе на поштовање рада и начина понашања на заштићеном простору Временски оквир; 2020.-2029. година Носилац; ЈП „Комуналац“ Бечеј</p>

Мере	Мониторинг квалитета животне средине на простору општине Бечеј
	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Праћење квалитета животне средине на територији општине Бечеј - Праћење квалитета ваздуха, квалитета површинских вода као и других фактора који делују на заштиту зивотне средине <p>Временски оквир: 2020.-2029. година</p> <p>Носиоци: ЈП „Комуналац“ Бечеј и Општинска управа Бечеј</p>
Мере	Промовисање дрвореда храстова
	<p>Активности: све активности у овој области поставити тако, да овај део буде</p> <ul style="list-style-type: none"> - едукативног типа, израда брошура, проспеката, плаката и разних карата за посетиоце - Израда интернет презентације - Присуство медија, новина, телевизија
Мере	Осмислити и реализовати туристички обилазак дрвореда
	<p>Активности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Израда програма туристичких понуда прилагођен различитим циљним групама - Организовање едукативних радионица за децу предшколског и школског узраста - Повезивање са другим споменицима природе у окружењу ради потпунијег туристичког обиласка Војводине

5. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

Основни концепт научно истраживачког рада је уско специфичан, треба да је регулисан и усклађен са Планом управљања и Годишњим програмом. Научно истраживачке активности оствариће се у складу са могућностима и искуствима стручњака и институција. Стабла храста у дрвореду могу имати значај за научни рад из области хортикултуре, биологије, екологије, као и сарадња са научно-образовним институцијама (мониторинг врсте, методе дендрохирургије).

Задаци у области образовно - васпитног рада реализује се кроз презентацију и популаризацију природних и других вредности заштићених добара путем разних публикација, укључујући и могућности формирања веб сајта, сарадњом са туристичким и еколошким удружењима, школама, факултетима, предшколским установама као и другим посетама заштићеном природном добру.

6. САРАДЊА СА ЛОКАЛНИМ СТАНОВНИШТВОМ И ДРУГИМ КОРИСНИЦИМА НЕПОКРЕТНОСТИ НА ПОДРУЧЈУ СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ

Основни циљ успостављања односа јесте заштита предела, поштовање прописаног режима заштите и стварања бољих услова за развој подручја у функцији заштите.

У циљу унапређења заштите потребна је сарадња са:

- Општином Бечеј
- Локалним становништвом насељеног места Бачко Петрово Село
- Надлежним Министарством
- Сарадња са другим природним добрима у Србији
- Сарадња са еколошким удружењима, младим истраживачима и другим невладиним институцијама

Годишњим програмом управљања планираће се активности са локалним самоуправама.

7. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И МАТЕРИЈАЛНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА У УПРАВЉАЊУ ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ И НАЧИНА ЊИХОВОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА

Финансирање заштићеног природног добра, према Закону о заштити природе, обезбеђује се из:

- из буџета
- из прихода који се остварују вршењем делатности предузећа
- од накнада за коришћење заштићеног природног добра
- из других извора у складу са законом

У складу са планираним активностима које треба да изврши управљач у оквиру Плана управљања заштићеним природним добром дрворедом храстова код Бачког Петровог Села за период 2020.-2029. године процењено је да су неопходна следећа финансијска средства:

ПЛАНИРАНА АКТИВНОСТ	ПРОЦЕЊЕНА ВРЕДНОСТ СРЕДСТАВА РСД	ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА
Израда годишњег Програма управљања дрворедом храстова	-	Средства управљача
Нега дрвореда, резивање, обарање, прихрањивање, уклањање подраста, садња и друге активности	750.000	Финансирање из Буџета локалне самоуправе или други извори финансирања
Мониторинг дрвореда	50.000	Средства управљача и финансирање из Буџета локалне самоуправе или други извори финансирања
Обележавање израда и поставка информативних табли	150.000	Финансирање из Буџета локалне самоуправе или други извори финансирања
Мониторинг квалитета животне средине	30.000	Финансирање из Буџета локалне самоуправе
Популаризација и презентација	70.000	Финансирање из Буџета локалне самоуправе или други извори финансирања

Израда и промовисање у туристичке понуде	50.000	Финансирање из Буџета локалне самоуправе или други извори финансирања
Укупно Планом предвиђена средства на заштити дрвореда храстова код Бачког Петровог Села за период 2020./2021. године	1.100.000	Сви извори финансирања

**све у складу са Одлуком о буџету општине Бечеј за 2020. годину за намене очувања дрвореда*

План управљања као средњерочни документ спроводи се у текућој години и наредној години (мировање вегетације) на основу годишњег Програма управљања и приоритетних активности и мера на заштити, одржавању, праћењу стања и унапређењу природних и створених вредности, кроз динамику извршених радова, послова и задатака.

На План управљања заштићеним подручјем треба прибавити сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе по претходном прибављеном позитивном мишљењу Завода.

С поштовањем,

У Бечеју, 07.12.2020. године

Жељко Плавшић,

Директор

Број: 03-2831/2
Датум: 16.11.2020.**Јавно предузеће за комуналне услуге „Комуналац“
Д.М. Милованова 5
21220 Бечеј**»KOMUNALAC
Јавно предузеће за комуналне услугеБрој: 220-1/2020
20 NOV 2020. год.

Вежа: Ваш предмет бр. 220/2020 од 09.11.2020. године

Покрајински завод за заштиту природе (у даљем тексту Завод) на основу чланова 8., 9. и 102. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-испр., 14/2016 и 95/2018-др.закон), члана 141. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, број 18/2016 и 95/2018) и Решења о заштити Споменика природе „Дрворед храстова код Бачког Петровог Села”. СО Бечеј бр. 321-14/74-04 од 18.02.1975. године и Решењем о промени управљача („Сл. лист општине Бечеј” бр. I 322-21/2016 од 03.11.2016. године), решавајући по захтеву Јавног предузећа за комуналне услуге „Комуналац” из Бечеја, Д.М. Милованова 5, помоћник директора Горан Крнчевић по овлашћењу директора бр. 06-3015 од 29.10.2018. године, доноси

РЕШЕЊЕ

о условима заштите природе за израду Плана управљања
СП „Дрворед храстова код Бачког Петровог Села” за период 2020.-2029. године

I. За потребе израде Плана управљања СП „Дрворед храстова код Бачког Петровог Села” за период 2020-2029. године, утврђују се следећи услови заштите природе:

1. У складу са чланом 52. Закона о заштити природе треба донети план управљања за период од десет година.
2. План управљања израдити у складу са чланом 53. Закона о заштити природе односно:
 - дати приказ главних природних и створених вредности, као и природних ресурса;
 - оцену стања животне средине заштићеног подручја;
 - преглед конкретних активности, делатности и процеса који представљају фактор угрожавања заштићеног подручја;
 - дугорочне циљеве заштите, очувања и унапређења и одрживог развоја;
 - анализу и оцену услова за остваривање тих циљева;
 - приоритетне активности и мере на заштити, одржавању, праћењу стања и унапређењу природних и створених вредности;
 - приоритетне задатке научноистраживачког и образовног рада;
 - планиране активности на одрживом коришћењу природних вредности, развоју и уређењу простора;
 - просторну идентификацију планских намена и режима коришћења земљишта;
 - активности на промоцији вредности заштићеног подручја;
 - студијску (истраживачку), програмску, планску и пројектну документацију потребну за спровођење циљева и активности;
 - облике сарадње и партнерства са локалним становништвом и другим власницима и корисницима непокретности;

- активности и мере на спровођењу плана са динамиком и субјектима реализације плана управљања и начин оцене успешности његове примене;
 - финансијска средства и друге материјалне претпоставке за извршавање поверених послова у управљању заштићеним подручјем и начин њиховог обезбеђења.
3. Неопходно је да у План управљања уђу све мере заштите из акта о заштити СП „Дрворед хрстова код Бачког Петровог Села“.
 4. На План управљања прибавити сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе по претходно прибављеном мишљењу Завода.
 5. О предлогу плана управљања заштићеним подручјем СП „Дрворед хрстова код Бачког Петровог Села“ управљач је дужан да обавести јавност, што подразумева јавни увид у предложени план. Јавни увид организује и спроводи управљач заштићеног подручја и траје 30 дана (члан 54. Закона о заштити природе).

III. Подносилац захтева је дужан да радове и активности изведе у складу са издатим условима из тачке I. овог решења.

IV. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања акта не отпочне радове и активности за које је акт о условима заштите природе издат, дужан је да прибави нови акт. Такође, уколико дође до измена захтевом наведених активности, или промене локације/подручја, носилац активности дужан је да поднесе Покрајинском заводу за заштиту природе нов захтев за издавање акта о условима заштите природе.

V. Ово решење не ослобађа обавезе подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Јавно предузеће за комуналне услуге „Комуналац“ из Бечеја, је Заводу доставило захтев за услове заштите природе за потребе израде Плана управљања Спомеником природе „Дрворед хрстова код Бачког Петровог Села“ за период 2020-2029. године. Дрворед хрстова код Бачког Петровог Села стављен је под заштиту Решењем о заштити СП „Дрворед хрстова код Бачког Петровог Села“ (СО Бечеј бр. 321-14/74-04 од 18.02.1975. године), као природни споменик ботаничког карактера. На простору природног добра прописан је режим заштите III степена. Чланом 8. Закона о заштити природе, планирање, уређење и коришћење простора, природних ресурса и заштићених подручја спроводи се на основу просторних и урбанистичких планова, планске и пројектне документације, основа и програма управљања и коришћења природних ресурса и добара у рударству, енергетици, саобраћају, водoprивреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим делатностима од утицаја на природу, у складу са мерама и условима заштите природе. Важећом Одлуком старање о спровођењу прописаних мера и услова заштите поверено је Јавном предузећу за комуналне услуге „Комуналац“ из Бечеја. Управљач обезбеђује спровођење мера заштите и развоја у складу са Решењем. План управљања тј. „Средњорочни програм“, садржи циљеве, задатке и активности на спровођењу режима заштите и др. План управљања за период од десет година за СП „Дрворед хрстова код Бачког Петровог Села“ представља основу за очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности стабала хрста у дрвореду.

Имајући у виду утврђене чињенице, дати су услови као у диспозитиву.

Поука о правном леку:

Против овог Решења може се поднети жалба Покрајинском секретаријату за заштиту животне средине, а преко Покрајинског завода за заштиту природе, у року од 15 дана од дана достављања овог Решења уз доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 470,00 динара на текући рачун бр. 840-742221843-57, позив на број 59013 по моделу 97.

Решено у Покрајинском заводу за заштиту природе под бројем 03-2831/2 од 16.11.2020. године.

Доставити:

1. Наслову,
2. Општина Бечеј, Инспекција за заштиту животне средине, Трг Ослобођења 2, Бечеј,
3. Документацији (СП „Дворед хрastoва код Бачког Петровог Села“),
4. Архиви Завода.

Број: 03-2961/2
Датум: 27.11.2020.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ
Број: 03 DEC 2020 год
БЕЧЕЈ

Јавно предузеће за комуналне услуге „Комуналац“
Д.М. Милованова 5
21220 Бечеј

Веза: Ваш предмет бр. 2020-2/2020 од 23.11.2020. године

Предмет: Мишљење на уграђеност услова заштите природе на План управљања
Споменик природе „Дрворед хрстова код Бачког Петровог Села“ за период 2020.-2029. године

Поступајући по Вашем захтеву, на основу члана 54. и члана 102., став 7, Закона о заштити
природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-испр., 14/2016 и 95/2018-др. закон),
Покрајински завод за заштиту природе даје

МИШЉЕЊЕ

Предложени План управљања СП „Дрворед хрстова код Бачког Петровог Села“ за период
2020.-2029. године израђен је у складу са чланом 53. Закона о заштити природе („Сл. гласник“,
бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-испр., 14/2016 и 95/2018-др. закон), Решења о заштити СП
„Дрворед хрстова код Бачког Петровог Села“ (СО Бечеј бр. 321-14/74-04 од 18.02.1975.
године) и Решења о условима заштите природе бр: 03-2831/2 од 16.11.2020. године.

Све планске активности и радови су у функцији заштите и очувања заштићеног дрвореда.

Имајући у виду напред изнето, Покрајински завод за заштиту природе даје позитивно
мишљење на План управљања СП „Дрворед хрстова код Бачког Петровог Села“ за период
2020.-2029. године.

Помоћник директора:

Слободан Пузовић
по овлашћењу бр. 06-3015
од 29.10.2018. године

Доставити:

- наслову,
- Општина Бечеј, Инспекција за заштиту животне средине, Трг Ослобођења 2, Бечеј,
- архиви Завода,
- документацији Завода (СП „Дрворед хрстова код Бачког Петровог Села“).